

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 567/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa ██████████

██████████ zastúpeného JUDr. Lenkou Géč, advokátkou, Trenčianska 56/D, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/67/2018-58 z 24. novembra 2022 a rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Ssk/63/2023 z 28. marca 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť na nové konanie. Zároveň navrhuje priznať náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa správnou žalobou domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) č. PPZ-KA1-204-001/2018-PK z 23. marca 2018 o zamietnutí odvolania a potvrdení prvostupňového rozhodnutia – personálneho rozkazu riaditeľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave č. ██████████ z 8. septembra 2017, ktorým bol dočasne pozbavený výkonu štátnej služby od 11. septembra 2017 do 10. marca 2018 podľa § 46 ods. 1 písm. b) a ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“), a zároveň podľa § 46 ods. 3 tohto zákona mu bol poskytnutý služobný plat vo výške minimálnej mzdy 11. septembra 2017, ktorý sa zvyšuje o 10 %

priznaného služobného platu na každú vyživovanú osobu, najviac však do výšky 70 % priznaného služobného platu, a to z dôvodu, že menovaný policajt sa stal dôvodne podozrivým, že spáchal zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. d) Trestného zákona v súbehu so zločinom mučenia a iného neľudského alebo krutého zaobchádzania podľa § 420 ods. 1 Trestného zákona.

3. Krajský súd rozsudkom č. k. 1S/67/2018-58 z 24. novembra 2022 správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol, keďže nebolo sporné, že sťažovateľ sa ako príslušník Policajného zboru stal dôvodne podozrivým zo spáchania označených trestných činov. K námietke o nedodržaní prezumpcie neviny s poukazom na analógiu § 192 ods. 1 písm. f) zákona č. 73/1998 Z. z. uviedol, že sťažovateľ bol len dočasne pozbavený výkonu štátnej služby a nebol prepustený zo služobného pomeru, preto nemožno analogicky použiť toto ustanovenie. Zdôraznil, že v konaní nebola skúmaná trestnoprávna zodpovednosť sťažovateľa, ale výlučne naplnenie pojmových znakov inštitútu dočasného pozbavenia výkonu štátnej služby, ktoré nie je determinované právoplatným výsledkom trestného konania. Otázka prezumpcie neviny je preto bezpredmetná, nemá v tomto prípade opodstatnenie ani oporu v zákone. K námietke o neúčelnosti dočasného pozbavenia z dôvodu, že nadriadený sa o protiprávnom konaní sťažovateľa dozvedel v čase, keď nevykonával štátnu službu pre čerpanie dovolenky, krajský súd uviedol, že sťažovateľ čerpal dovolenku do 10. septembra 2017, a preto bol dočasne pozbavený až od doby ukončenia jej trvania (od 11. septembra 2017), a to na dobu nevyhnutnú na objasnenie jeho konania. Nemá na to vplyv ani podanie žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru 19. augusta 2017 a plynutie lehoty na uvoľnenie od 1. septembra 2017, pretože to bolo až po tom (27. júla 2017), čo bol dôvodne podozrivý, že porušil služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom alebo že spáchal trestný čin. V čase vydania personálneho rozkazu jeho služobný pomer trval a nebolo ešte rozhodnuté o jeho uvoľnení z neho. Pri úvahe o určení doby dočasného pozbavenia tak rozhodujúci orgán nemusel prihliadať na tieto skutočnosti.

4. K námietke o potrebe odôvodniť, aký dôležitý záujem štátnej služby by bol ponechaním v nej ohrozený, prípadne ako by sťažovateľ mohol ohrozovať priebeh objasňovania jeho konania, ak by nebol dočasne pozbavený, že bolo vychádzané iba z informácie odboru inšpekčnej služby – západ úradu inšpekčnej služby, sekcie kontroly a inšpekčnej služby (ďalej len „odbor inšpekčnej služby“) a že nebolo uvedené hodnotenie skutočností, krajský súd uviedol, že orgány verejnej správy vychádzali z uznesenia vyšetrovateľa ČVS: SKIS-362/OISZ-V-2017 z 21. augusta 2017 a z informácie odboru inšpekčnej služby ČVS: SKIS-362/OISZ-V-2017 z 22. augusta 2017. Dôvodnosť podozrenia zo spáchania trestného činu vyplýva z dostatočne odôvodneného záveru, že ho spáchal sťažovateľ, proti ktorému vyšetrovateľ vzniesol obvinenie, v čase vydania napadnutého rozhodnutia dôvodné podozrenie existovalo. K námietke, že v administratívnom spise sa nenachádza informácia odboru inšpekčnej služby ČVS: SKIS-362/OISZ-V-2017 z 22. augusta 2017, krajský súd uviedol, že bola uplatnená po uplynutí zákonnej lehoty na podanie žaloby na pojednávaní 1. decembra 2022. V zmysle koncentračnej zásady je možné žalobné dôvody rozširovať, meniť a dopĺňať len do konca lehoty na podanie žaloby, preto túto námietku považoval súd za bezpredmetnú.

5. S odkazom na účel dočasného pozbavenia výkonu štátnej služby ako predbežného opatrenia podľa krajského súdu záver nadriadeného sťažovateľa, že jeho ďalšie ponechanie v službe by ohrozovalo dôležitý záujem štátnej služby a priebeh objasňovania jeho konania, v súlade s § 46 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z., v zmysle ktorého musel orgán verejnej správy postupovať bez

možnosti odchýlenia sa, možno považovať za dostatočne konkretizovaný, keď v odôvodnení orgán verejnej správy uviedol, že spôsob spáchania trestných činov, z ktorých bol sťažovateľ v čase vydania napadnutého rozhodnutia dôvodne podozrivý, a najmä intenzita neprimeraného zásahu do práv inej osoby a použitie nezákonných prostriedkov donútenia na získanie dôkazu predstavujú ponechaním vo výkone štátnej služby skutočné ohrozenie záujmu štátnej služby na zákonom postupe príslušníkov Policajného zboru pri vykonávaní služobnej činnosti. Kumulatívne naplnenie pojmových znakov uvedeného inštitútu zakladalo obligatórny postup prvostupňového orgánu spočívajúci v realizácii tohto dočasného personálneho opatrenia.

6. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, ktorú najvyšší správny súd rozsudkom sp. zn. 6Ssk/63/2023 z 28. marca 2024 zamietol.

7. Kasačný súd po zhrnutí rozsudku krajského súdu, obsahu kasačnej sťažnosti založenej na dôvodoch podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) Správneho súdneho poriadku a vyjadrenia žalovaného vyhodnotil, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Priblížil predmet konania a relevantné zistenia z obsahu súdneho spisu od návrhu na dočasné pozbavenie výkonu štátnej služby sťažovateľa po zamietnutie jeho odvolania žalovaným. Poukázal na to, že dočasné pozastavenie je významný zásah do práv policajta, a na dôležitosť vychádzať zo striktného výkladu zákonných ustanovení. Podľa kasačného súdu zo skutkových zistení vyplýva, že podnet na dočasné pozbavenie výkonu štátnej služby bol 6. septembra 2017 podaný z dôvodu, že sa sťažovateľ stal dôvodne podozrivým, že spáchal zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa. Z tohto návrhu vyplývajú konkrétne, podrobne opísané okolnosti, na základe ktorých sťažovateľa vyhodnotili v rozpore s § 8 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Zb. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov s tým, že svojím konaním porušil základné povinnosti policajta podľa § 48 ods. 3 písm. a) a g) zákona č. 73/1998 Z. z. Podnet bol odôvodnený tým, že z informácie o vznesení obvinenia vyplýva, že menovaný je dôvodne podozrivý, že spáchal trestný čin, a jeho ďalšie ponechanie vo výkone štátnej služby by ohrozovalo dôležitý záujem štátnej služby spočívajúci v tom, že je nezlučiteľné so záujmami štátnej služby, aby túto vykonával policajt, ktorý je dôvodne podozrivý zo spáchania trestného činu, a priebeh objasňovania konania.

8. Kasačný súd zdôraznil význam ustanovenia o dočasnom pozbavení výkonu štátnej služby a úlohu nadriadeného, ktorý mal informáciu o vznesení obvinenia na základe uvedených podozrení vyhodnotiť ako podnet bez toho, aby čokoľvek definitívne uzatváral pre účely trestného konania. Dodal, že dočasné pozbavenie výkonu štátnej služby sa skončí, ak pominú dôvody, pre ktoré bol policajt pozbavený výkonu služby. Nič na tom nemení sťažovateľom uvádzaná okolnosť, že 19. augusta 2017 podal žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru. S odkazom na judikatúru ústavného súdu o potrebe dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ktoré majú podstatný význam pre vec, kasačný súd dospel k záveru, že sa nemožno stotožniť s názorom sťažovateľa, ktorý namietal nedostatočné odôvodnenie personálneho rozkazu a napadnutého rozhodnutia. Pripomenul hľadisko spravodlivosti v procese aplikácie, ako aj potrebu existencie vady s vplyvom na správnosť a zákonnosť rozhodnutia (nielen formálnej bez možnosti privedenia pre účastníka vecne iného či výhodnejšieho rozhodnutia) pre odôvodnenie jeho zrušenia. V rozhodovanej právnej veci kasačné námietky nesignalizovali možnosť ich podstatného vplyvu na právne posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia, ako aj personálneho rozkazu. Hodnotenie a skúmanie trestnoprávnej zodpovednosti sťažovateľa, jeho viny či nevinu je predmetom trestného, a nie správneho konania, v ktorom sa riešilo výlučne naplnenie znakov

dočasného pozbavenia výkonu štátnej služby podľa § 46 ods. 1 zákona č. 78/1998 Z. z. Kasačný súd nesúhlasil s tvrdením o neúplnosti administratívneho spisu žalovaného z dôvodu, že podanie sťažovateľa z 19. októbra 2017, žiadosť o informácie v súvislosti s personálnym rozkazom, ktorú, ako sám uviedol, doručil žalovanému na odbor legislatívy verejnej správy, je uňho predmetom iného konania. Uzavrel, že námietky sťažovateľa boli nedôvodné, keď neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozsudku krajského súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Krajský súd a kasačný súd rozhodli na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože žalovaný predložil nekompletný spisový materiál, napadnuté rozhodnutie a predchádzajúci personálny rozkaz neboli dostatočne odôvodnené, absentuje zásada materiálnej pravdy a vyhodnotenie dôkazov v prospech alebo v neprospech sťažovateľa a musí byť zdôvodnené, ktoré skutočnosti boli dokazovaním preukázané. Nebolo preukázané, že sa sťažovateľ dopustil trestného činu, keďže zatiaľ bol neprávoplatne oslobodený.

10. Krajský súd a kasačný súd nespĺnili kvalitatívne požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z ich rozhodnutí zrozumiteľne a presvedčivo nevyplýva, prečo aplikovali citované ustanovenie právneho predpisu a prečo ho v konkrétnych okolnostiach vykladali práve týmto spôsobom a vôbec sa nezaoberali pre vec významnými argumentmi, ktoré predniesol sťažovateľ, a dali za pravdu výlučne žalovanému.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K porušeniu práv rozsudkom krajského súdu:

11. Proti rozsudku krajského súdu bol sťažovateľ oprávnený podať kasačnú sťažnosť, čo aj využil. Kasačná sťažnosť predstavovala v okolnostiach veci účinný prostriedok, prostredníctvom ktorého následne najvyšší správny súd ako súd kasačný poskytoval ochranu základným právam i právam zaručeným medzinárodnými zmluvami, ktorých porušenie sťažovateľ namieta v ústavnej sťažnosti.

12. Dokazuje to i skutočnosť, že najvyšší súd o kasačnej sťažnosti sťažovateľa rozhodol meritórne tak, že ju podľa § 461 Správneho súdneho poriadku zamietol. Je tak naplnená ústavná podmienka na aktiváciu princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), ktorá ústavnému súdu odníma právomoc konať a rozhodovať o ochrane označených základných práv i práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu.

13. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

III.2. K porušeniu práv rozsudkom kasačného súdu:

14. Obsahom práva na súdnu ochranu je právo na prístup k súdu a právo na spravodlivé súdne konanie. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania

v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), z čoho rezultuje bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd reaguje na konkrétne námietky účastníka konania a jeho úlohou je dať jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Podľa ESLP súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz v. Španielsko, č. 30544/96 z 21. 1. 1999). Pritom sa nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis v. Grécko č. 21522/93 z 29. 5. 1997). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska v. Švajčiarsko č. 13942/88 z 19. 4. 1993).

15. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) a vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov ústavný súd opakovane zdôraznil, že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

16. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti na podklade napadnutého rozsudku ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že zamietnutie kasačnej sťažnosti sťažovateľa smerujúcej proti rozsudku krajského súdu zamietajúcemu správnu žalobu sťažovateľa nevyústilo v okolnostiach posudzovanej veci do porušenia jeho práva na spravodlivý súdny proces zo strany kasačného súdu. V napadnutom rozsudku ústavný súd nezistil taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktorý by mohol vyvolať účinky nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, resp. s čl. 6 ods. 1 dohovoru. Najvyšší súd aplikoval na zistený skutkový stav relevantnú zákonnú úpravu, vysporiadal sa so všetkými podstatnými argumentmi sťažovateľa a z rozsudku je zrejmé, akými úvahami sa riadil pri právnom posudzovaní veci. Vyjadril sa k podstatným námietkam o nesprávnosti právneho posúdenia, o nedostatočnom odôvodnení personálneho rozkazu

a napadnutého rozhodnutia či neúplnosti administratívneho spisu. Ešte predtým sa krajský súd vyjadril k námietkam sťažovateľa o relevancii žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru či o neúplnosti administratívneho spisu.

17. Kasačný súd dal jasné a zrozumiteľné odpovede na podstatné otázky predložené v kasačnej sťažnosti. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti len opakuje už skôr uvedené námietky bez priamej konfrontácie s argumentáciou kasačného súdu. Skutkové zistenia a právne závery kasačného súdu, resp. krajského súdu vykazujú znaky racionálneho uvažovania a ani z hľadiska presvedčivosti ústavný súd nemal o nich pochybnosti.

18. Napadnutý rozsudok spĺňa ústavnoprávne požiadavky súdneho rozhodnutia a ústavný súd nezistil v jeho odôvodnení ústavnoprávne nedostatky. Kasačný súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky námietky podstatné pre rozhodnutie a že konanie možno označiť za spravodlivé. Dôvody napadnutého rozsudku sú zrozumiteľné, bez zjavných logických rozporov a vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu. Za týchto okolností ústavný súd nemá ústavne relevantný dôvod na to, aby prehodnocoval právne závery kasačného súdu a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii. Ústavný súd uzatvára, že v posudzovanej veci nezistil, že by napadnutým rozsudkom kasačného súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, a tak jeho závery, ku ktorým v napadnutom rozsudku dospel, nemožno označiť za ústavne neudržateľné.

19. Vychádzajúc z uvedeného, je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi rozsudkom kasačného súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenie rozsudku kasačného súdu, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

20. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu